

התנועה למשילות
ודמוקרטיה

נייר עמדה

שיטת הסניוריטי למינוי נשיא לבית המשפט העליון

מוגש לחברי וועדת החוקה, חוק ומשפט לקראת הדיון הציבורי
באופן בחירת נשיא בית המשפט העליון בשיטת הסניוריטי.

תוכן

3.....	רקע
4.....	סדר הנושאים בנייר עמדה זה:
5.....	נשיא בית המשפט העליון:
5.....	דרך המינוי ותקופת הכהונה
6.....	תפקידים
6.....	ממלאי תפקיד נשיא בית משפט העליון בהיעדרו או טרם מינוי
7.....	שיטת הסניוריטי - יתרונות וחסרונות
9.....	דיון:
12.....	שיטת הסניוריטי: השוואה בין לאומית
13.....	סיכום והמלצות
	נספח א
14.....	תפקידי נשיא בית המשפט העליון
14.....	תפקידים במינוי שופטים ובהפסקת כהונתם
	תפקידים בניהול מערכת בתי המשפט וקביעת תנאי העבודה של שופטים
15.....	תפקידים בדין המשמעתי של שופטים
17.....	קביעת הרכבים וסמכות מיוחדת לשיפוט בנושאים מסויימים
17.....	תפקידים סמליים ותפקידים כסמל השלטון
19.....	נספח ב'
20.....	הצעת חוק למינוי נשיא לבית המשפט העליון
21.....	דברי הסבר להצעת החוק

עורכי המחקר:
עו"ד שמחה דן רוטמן
היועץ המשפטי ומנהל המחקר של התנועה למשילות ודמוקרטיה

יהודה עמרני
מנהל הפעילות

סייע במחקר:
עו"ד זאב לב

נשיא בית המשפט העליון ממונה על פי החוק הקיים, מקרב שופטי העליון, על ידי הוועדה לבחירת שופטים.

נשיאת בית המשפט העליון המכהנת, מרים נאור, היא הנשיאה ה-11 של בית המשפט העליון, וצפויה לפרוש מתפקידה בחודש אוקטובר השנה, עם הגיעה לגיל פרישה.

כיום אין כל הוראה בחוק המגבילה את שיקול הדעת של הוועדה לבחירת שופטים ומנחה אותם לבחור שופט זה או אחר לתפקיד נשיא בית המשפט העליון למעט הקביעה בחוק לפיה תקופת הכהונה היא של שבע שנים, ולא ניתן למנות לתקופת כהונה נוספת באותו תפקיד.

בדרך כלל מינתה הוועדה את השופט הוותיק ביותר, על פי שיטת הסניוריטי, דהיינו, השופט שבעת פרישת הנשיא, מחזיק בוותק הרב ביותר מבין שופטי העליון המכהנים. עם זאת, יש לציין שאין מדובר בכלל נוקשה, ולמשל נשיא בית המשפט הקודם, אשר גרוניס, מונה לתפקידו למרות שבעת המינוי, השופט אליעזר ריבלין היה השופט הוותיק ביותר. מקרה אף מובהק יותר היה מינויה של שופטת בית הדין לעבודה, נילי ארד, לתפקיד הנשיאה של בית הדין הארצי לעבודה, במקום השופטים עמירם רבינוביץ ויגאל פליטמן שבעת המינוי היו ותיקים ממנה.

השיטה זכתה לביקורת רבה לאורך השנים ושני משפטים רבים הצהירו שבכוונתם לפעול למינוי נשיא שלא על פי שיטת הסניוריטי.¹

---

1. שר המשפטים יוסף לפיד הצהיר ששיטת הסניוריטי יוצרת הרבה בעיות (ראיון לגלובס, 29.06.2003), כמוהו תקפו את השיטה גם השר חיים רמון, שהודיע מיד עם כניסתו לתפקיד כי לא יפעל על פיו, והשר פרידמן שכתב על השיטה: "התנאי הראשון לשיקום בית המשפט העליון הוא שהנשיא שייבחר במקומו יהיה הראוי ביותר מבחינת כושרו המשפטי ומעמדו המוסרי לכהן בראש המערכת. בעבר נהוג היה למנות למשרה זו את השופט הוותיק ביותר. הנהוג פסול לחלוטין. תפקיד הבחירה מוטל על הוועדה לבחירת שופטים, ועקרון היסוד הוא שתפקידה לבחור את האדם המתאים ביותר לתפקיד. אם אין היא נוהגת כך ובוחרת לפי קנה מידה בלתי רציונלי, דוגמת מראה חיצוני, משקל, גיל או ותק, היא פועלת באופן פסול ובלתי חוקי. מובן גם שאילו התברר בפני בג"צ שמוסד ציבורי אחר נוהג בשיטה כזו, היה בג"צ מחליט לבטלה. אולם למרבה הצער בית המשפט בקרלפי מבחן האיכות וההתאמה לתפקיד." פורסם בידיעות אחרונות, 21.4.06. בעניין זה גם שר המשפטים לשעבר יוסי ביילין התבטא נגד השיטה לאחרונה.

סדר הנושאים בנייר עמדה זה:

- בחלק הראשון של נייר עמדה זה יוצגו תפקידיו של נשיא בית המשפט העליון בהתאם להוראות החוק השונות.
- בחלק השני יוצגו הטיעונים בעד ונגד איוש משרת הנשיא באמצעות שיטת הסניוריטי עם דיון בנקודות השונות.
- בחלק השלישי כלולה השוואה בינלאומית ממנה ניתן לראות כי אין לשיטת הסניוריטי אח ורע בעולם.
- לסיום, תובא המלצת התנועה לשינוי שיטת בחירת הנשיא, והעברתה לידי הכנסת במליאתה, כפי שנהוג לגבי נושאי משרה בכירים אחרים, כמו הנשיא, יו"ר הכנסת, שרי הממשלה ומבקר המדינה.

נשיא בית המשפט העליון:

דרך המינוי ותקופת הכהונה:

בית המשפט העליון הישראלי מורכב מחמישה עשר שופטים², הממונים על ידי הוועדה לבחירת שופטים, בהתאם להוראות חוק יסוד: השפיטה. (להלן: "חוק היסוד").

סעיף 23(3) לחוק היסוד קובע כי דרכי המינוי של נשיא ומשנה לנשיא בית המשפט העליון, כמו גם נשיא וסגן נשיא של בתי משפט מחוזיים ובתי משפט שלום, ייקבעו בחוק.

סעיף 8 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], תשמ"ד-1984 (להלן: "החוק" או "חוק בתי המשפט") קובע כי נשיא העליון ייבחר מקרב שופטי העליון בהתאם להוראות חוק היסוד, דהיינו מינוי של נשיא המדינה בהתאם לבחירת הוועדה לבחירת שופטים.

בדרך כלל, ממנה הוועדה לבחירת שופטים את השופט המכהן בעל הותק הרב ביותר בבית המשפט העליון, לנשיא בית המשפט העליון.³

תקופת הכהונה של נשיא בית המשפט העליון, היא מעת מינויו עד ליציאתו לקצבה, או עד שיחלפו 7 שנים מיום המינוי, ולא ניתן למנות את הנשיא לתקופת כהונה נוספת.⁴

2. זהו מספר השופטים בבית המשפט החל מיום 1.1.2004 על פי החלטת הכנסת.

3. אם כי, כאמור, בעבר אירע שמונה לנשיא, שופט שאינו בעל הותק הרב ביותר.

4. למשך תקופה מסוימת, קבע חוק בתי המשפט קביעה מפורשת, לפיה לא ימונה לתפקיד נשיא, שופט שבעת מינויו לא נותרו שלוש שנים עד מועד יציאתו לקצבה. לו היה מיושם כלל זה, שהוכנס בתיקון מס' 45 לחוק בתי המשפט בשנת 2007, לא היה יכול להתמנות הנשיא אשר גרוניס לתפקידו והנשיאה הנוכחית, מרים נאור, הייתה מתמנה כבר בשנת 2012. אולם, החוק תוקן בשנת 2012, בתיקון מס' 67 לחוק. (ס"ח תשע"ב מס' 2329 מיום 4.1.2012. עמ' 98) כאשר בדברי ההסבר להצעת החוק נכתב שמטרתה החוק המוצע היא להרחיב את "שיקול הדעת של הוועדה לבחירת שופטים בעת המינוי" ולבטל "סייג שאינו הכרחי למילוי התפקידים בבית המשפט העליון באופן נאות". הצעת חוק בתי המשפט (תיקון מס' 66) (תקופת כהונה מזערית כתנאי לבחירת נשיא בית המשפט העליון), התשע"ב-2011 ה"ח הכנסת, 412. ג' בחשוון התשע"ב, 31.10.2011.

תפקידים:⁵

לנשיא בית המשפט העליון תפקידים שהוטלו עליו בחוק היסוד ובחוק בתי המשפט, כמו גם בחוקים אחרים. שניתן לחלקם בחלוקה גסה לקטיגוריות הבאות:

1. תפקידים במינוי שופטים ובהפסקת כהונתם.
  2. תפקידים בניהול מערכת בתי המשפט וקביעת תנאי העבודה של שופטים
  3. תפקידים בדין המשמעותי של שופטים
  4. קביעת הרכבים וסמכות מיוחדת לשיפוט בנושאים מסויימים
  5. תפקידים סמליים ותפקידים כסמל השלטון.
- יצוין גם כי נשיא בית המשפט העליון, ללא מקור בחוק, נטל לעצמו גם את הסמכות להוציא הוראות נוהל לדחיית דיונים.⁶

ממלאי תפקיד נשיא בית משפט העליון בהיעדרו או טרם מינוי:

חוק בתי המשפט מכיר באפשרות שמינוי של נשיא בבית המשפט העליון יתעכב וסעיף 29(א) לחוק קובע שבמקרה שבו "נתפנה מקומו של נשיא בית המשפט העליון וכל עוד הנשיא החדש לא התחיל לכהן... ימלא המשנה לנשיא את התפקידים המוטלים על הנשיא וישתמש בסמכויות הנתונות לו לפי כל חיקוק."

---

5. לרשימה מקיפה של תפקידי נשיא בית המשפט העליון על פי חוק, ר' נספח א.

6. בעניין זה הוגשה עתירה בדבר היעדר הסמכות לקבוע נוהל שכזה. בבג"ץ 4703/14 עו"ד מיכאל שרון נ' נשיא בית המשפט העליון פסק השופט רובינשטיין שמדובר בסמכות הכרוכה למעטפת השיפוטית וטבועה בה, ועל כן יש לנשיא בית המשפט העליון סמכות להוציא את הנוהל. ובמיוחד כאשר מדובר בנוהל בלתי מחייב שאינו שולל את שיקול הדעת של השופט הדן בתיק.

שיטת הסניוריטי

יתרונות וחסרונות

בשיח הציבורי שהתעורר פעמים רבות בעבר בעניין שיטת הסניוריטי, עלו טיעונים בעד ונגד השיטה.

מצדדי שיטת הסניוריטי מביאים את הטיעונים הבאים:⁷

- **יצירת וודאות ואי-תלות במערכת הפוליטית** – שיטת הסניוריטי, כך נטען, מבטיחה שלאחר שאדם מונה לתפקידו כשופט בבית המשפט העליון, לא יפעל מתוך שיקול של מציאת חן בעיני מי שעשוי להיות מעורב בקידומו לתפקיד הנשיא. הוודאות בדבר המינוי מונעת גם מתחים פנימיים בבית המשפט.
- **ניסיון בתפקיד** - כאשר אנשים מגיעים לתפקיד אחרי כהונה ארוכה בתפקיד שופט, הם מכירים היטב את התפקיד ואת מערכת המשפט.
- **טענות על שיקול הדעת של חברי הוועדה לבחירת שופטים** – נטען כי לחברי הוועדה אין יכולת לשקול ולמנות את המתאים ביותר לתפקיד.⁸

לעומת זאת, מתנגדי שיטת הסניוריטי מביאים את הטיעונים הבאים:⁹

- **חובת הוועדה להפעיל שיקול דעת** - שיטת הסניוריטי פוגעת בעצמאות שיקול הדעת של הוועדה לבחירת שופטים, ומכתיבה לחבריה החלטה מראש.

7. לקריאה נוספת בעניין זה: רות גביזון, "סניוריטי למרות הכל", **עורך הדין** יוני 2012, עמ' 10. מאמר מערכת, **הארץ**, 01.06.2017. דורית ביניש על האפשרות לביטול שיטת הסניוריטי: הדבר הכי מסוכן למערכת המשפט, **הארץ**, 27.03.2017. הצעת חוק: לבטל את מינוי נשיא העליון בשיטת הסניוריטי, **גלובס**, 01.06.2017.

8. כך למשל במאמר המערכת בהארץ נכתב "אילו כלים יש לדעת שקד בידי חברי הוועדה לשם הכרעה בסוגיה? האם בדעתה לקרוא את פסקי הדין שלהם ולבחון מי מוצלח יותר? או שמא בכוונתה לדרוש מהם נאמנות לשלטון כתנאי לקבלת התפקיד?"

9. לקריאה נוספת בעניין זה: דניאל פרידמן, "לטיפולך, שר המשפטים הבא", **ידיעות אחרונות**, 21.04.2006, שלמה אבינרי, "מחלוקת על כוח ועוצמה" **הארץ**, 28.08.2007, יוסי ביילין, "לא כל שופט הוא מנהל טוב" **ישראל היום**, 15.06.2017, מיכאל קליינר, "מדוע חייבים לשנות את שיטת הסניוריטי לבחירת נשיא העליון" **מעריב**, 23.06.2017, שמחה רוטמן, "השיטה הגרועה ביותר לבחור נשיא לעליון, **מידה**, 04.06.2017 <http://mida.org.il/?p=53889>

- **חוסר רלוונטיות של הוותק** - ותק כשופט אינו שיקול רלוונטי לבחירת נשיא בשל הכישורים השונים הנדרשים משופט ומנשיא. ולפחות לא יכול להיות השיקול היחיד הרלוונטי. בהקשר זה עולות גם טענות לפיהן אין מקום לבדוק ותק בבית המשפט העליון בלבד, וותק בערכאות נמוכות יותר צריך להישקל גם הוא.
- **פגיעה בדמוקרטיה ובאמון הציבור** – ניתוק מוחלט של נבחרי הציבור מקבלת החלטה על מינוי בכיר, פוגעת בעקרון הכרעת הרוב ופוגעת באמון הציבור במערכת המשפט.
- **פגיעה בהליך מינוי השופטים ואפליה מחמת גיל** – היצמדות לעיקרון הסניוריטי מכניסה שיקולים זרים בעת מינוי שופט לבית המשפט העליון. לעתים מועמד טוב לתפקיד שופט, לא ימונה בשל גילו הצעיר, בשל אי-התאמתו לתפקיד נשיא, או אפילו בשל אי הוודאות בעניין.

הטיעונים שהובאו לעיל עוסקים בשאלת המצב הרצוי והשיטה הטובה ביותר לקבלת החלטה על מינוי. אולם קביעה של עיקרון הסניוריטי, כאשר אינו מעוגן בחוק, מעלה שאלות גם מתחום המשפט המצוי, ובראשם הדרישה להפעיל שיקול דעת מנהלי, ולא לגבש מדיניות מראש.¹⁰ הפסיקה בישראל גדושה בדוגמאות בהן נפסלה החלטה בשל כך שהרשות המחליטה קיבלה אותן ללא בדיקת המקרה לגופו, או לפני המועד לקבלת ההחלטה, תוך כבילת שיקול הדעת שלה.

במקרה של מינוי נשיא בית המשפט, הוועדה לבחירת שופטים אמורה לבצע את המינוי לנשיא בית המשפט העליון בעת שהנשיא המכהן, פורש מתפקידו, וקביעה מראש כי המינוי יתבצע על פי החלטת הוועדה מלפני למעלה מעשור, אינה עולה בקנה אחד עם המשפט המנהלי הישראלי.

יתירה מזאת, הפסיקה קובעת כי עצם העובדה שחלף זמן רב מעת קבלת ההחלטה, מבלי שהיא נבחנה מחדש, מהווה עילה לפסילת ההחלטה בשל אי-סבירות.¹¹

בעניין מינוי שופטים, קבע השופט ברק, כתוארו אז:

”בבחירת שופט על ידי הוועדה... יש לבחור במועמד בעל הכישורים הטובים ביותר. הסכם מוקדם בעניין זה נוגד, לדעתי, את טובת הציבור, והוא בטל, בלא שיהא צורך להמתין עד להגשתו, הלכה למעשה”¹²

כאמור, הטענה המרכזית בעניין זה לטובת הסניוריטי, היא שיצירת התלות של השופט בבית המשפט העליון, בגורם חיצוני, כמו הוועדה לבחירת שופטים וחבריה, לצורך קידומו, תפגע בעצמאות השיפוטית. בהקשר זה יש לציין שבהמלצות ארגון לשכות עורכי הדין הבינלאומי, נקבע במפורש שבחירת שופטים על ידי הרשות המבצעת, אינה מנוגדת לעיקרון העצמאות השיפוטית.¹³ גם בהמלצות המעודכנות יותר, משנת 2008,

10. בעניין זה דפנה ברק ארז משפט מינהלי כרך א עמ' 201 (ההוצאה לאור של לשכת עורכי הדין, 2010).

11. שם, עמ' 207.

12. בג"ץ 669/86 יעקב רובין נ' מנחם ברגר, מא(1) 073 (1987).

13. IBA Minimum Standards of Judicial Independence. כלל 3. יצויין כי בוועדה

שהכינה את הכללים הללו, ישב פרופ' שמעון שטרית. בדיוני וועדת חוקה בעניין תיקון מס'

45, אמר פרופ' שטרית:

”בהיבט העקרוני, אין שום פסול במעורבות של הרשות המבצעת במינוי שופטים. זה לא סותר

קביעת הוותק, ובמיוחד באופן שבו היא נעשית, מטילה צל כבד על הליך מינוי השופטים לבית המשפט העליון, ולא רק על מינוי הנשיא, שכן כבר בשלב המינוי לתפקיד שופט, נקבע למעשה ברמה גבוהה של וודאות, עתידו של המועמד, ומוכרעת השאלה האם ימונה לנשיא ומתי. מינוי זה נעשה עוד בטרם ניתנה לוועדה כל הזדמנות לראות האם השופט מתאים לכהן כנשיא, ולעתים, במקרה של מינוי של שופטים שלא כיהנו קודם לכן בערכאות נמוכות, גם לפני שהוועדה יכלה להתרשם מתפקודו כשופט.

שיקולי ההתאמה לתפקיד נשיא, מהווים שיקול זה, שאין לשקול אותו על פי המשפט המנהלי, אולם בשל שיטת הסניוריטי, שאינה קבועה בחוק, חוטאת הוועדה לבחירת שופטים, גם בשקילת עניין הנשיאות בעת המינוי לתפקיד.

בשל שיקולים אלה, נראה שלא זו בלבד שאין זה מומלץ לאמץ את שיטת הסניוריטי, אלא שלוועדה לבחירת שופטים אסור, במצב המשפטי הנוהג לפעול על פי השיטה.

יצוין כי אותם הכללים המקובלים בעולם לצורך חיזוק העצמאות השיפוטית, קובעים שמינוי וקידום שופטים חייב להיעשות על פי יכולותיהם, הישגיהם והנתונים האישיים של המועמדים.¹⁵

את העיקרון של הפרדת הרשויות או את העיקרון של אי תלות שיפוטית. הקולוני, בריטניה, עד שנת 2005 מינתה את כל השופטים על ידי הרשות המבצעת. לא היה שום תפקיד, למעט התייעצות בלתי פורמאלית, למערכת השיפוטית. הכול נעשה על ידי הרשות המבצעת. ברמה העקרונית, כל מי שגורס ששרים לא יכולים להיות מעורבים במינוי שופטים, הוא בעצם מחדש חידוש גדול שצריך הוכחה. לכן בעניין הזה, בהיבט העקרוני, ההיפך הוא הנכון. מי שמוציא את הרשות המבצעת מהתהליך של מינוי שופטים, הוא פוגם בדמוקרטיה, הוא פוגם בעיקרון של הפרדת הרשויות, ואני מאוד מצטער לחלוק על מורי, רבי, ידידי ועמיתי פרופסור יצחק זמיר. בעניין הזה, אני לא צריך להתנצל כי בלי קשר לוויכוח היום, ב-1982 היה לי הכבוד לעמוד בראש צוות של 30 מומחים מכל מדינות העולם שבמשך שלוש שנים ומעלה ניסחו אמות מידה לאי-תלות שיפוטית ואחד הסעיפים עליהם הוסכם, שמעורבות של הרשות המבצעת במינוי שופטים איננה סותרת את אי התלות השיפוטית. על זה אין ויכוח, לא ויכוח במובן של מה נהוג במדינות העולם, שם זה נהוג לחלוטין, ולא ויכוח ברמה העיונית והעקרונית.... מינוי שופטים לגיטימי שרק השרים או רק הרשות המבצעת ימנו או רק הרשות המחוקקת. בגרמניה, רק הבונדסטאג ממנה, כמו שהיה נהוג אצלנו בראשית ימי המדינה, אז הכנסת מינתה."

מתוך פרוטוקול ועדת חוקה של הכנסת מיום 11.6.2007 עמ' 17.

14. Mt. Scopus Approved Revised International Standards of Judicial Independence Approved March 19, 2008

15. כך למשל קובעת הצהרת מונטריאול: 'Promotion of a judge shall be based on an objective assessment of the candidate's integrity and independence of

בעשורים האחרונים יש ירידה משמעותית באמון הציבור בבית המשפט העליון, ומגמה זו עולה מסקרים רבים שמדדו זאת. כך למשל סקר מדד שלטון החוק שפורסם לאחרונה, מראה לראשונה ירידה אל מתחת לרף חמישים האחוזים באמון בבית המשפט העליון בקרב הציבור היהודי, וזאת בהשוואה ל-80% בשנת 2000.¹⁶ גם המדידה של המכון הישראלי לדמוקרטיה, מראה ירידה דרסטית באמון מדי שנה.¹⁷

ייתכן ודווקא אימוץ שיטה פתוחה וסקופה יותר למינוי, ועירוב גורמים נוספים בבחירת שופטים ובבחירת נשיא לבית המשפט העליון, יכולים להשיב את האמון בין הציבור ונבחרי, לבין בית המשפט העליון ושופטיו.

---

judgment, professional competence, experience, humanity and commitment
".to uphold the rule of law

16. נעה שפיגל, "סקר: ירידה באמון הציבור בבית המשפט ובמטרה" הארץ, 21.05.2017.

17. משה גורלי, "מדד המכון הישראלי לדמוקרטיה: אמון הציבור בביהמ"ש העליון ירד ב-6%" כלכליסט, 20.12.2016.

שיטת הסניוריטי: השוואה בין לאומית

בבואה להתייחס לשיטת הסניוריטי, בחנה התנועה למשילות ודמוקרטיה כ-20 מדינות שונות בעולם המערבי לגבי סמכויות נשיא בית המשפט העליון ודרכי מינויו. תוצאות המחקר והפניות למקורות מצורפים בנספח לנייר עמדה זה.

על קצה המזלג ניתן לומר כי כפי שהוזכר במבוא, לכפיפות המוחלטת לשיטת הסניוריטי כפי שהיא מוצעת בישראל אין אח ורע בעולם המערבי. בהשוואה שביצעה התנועה למשילות ודמוקרטיה עלה כי מכלל המדינות שנבדקו, רק במדינה אחת אכן נקבע הוותק כשיקול החיובי היחיד למינוי נשיא בית המשפט העליון באופן מוצהר. מדינה זו הינה, באופן לא מפתיע, הודו, אשר סובלת מבעיות מבניות רבות במערכת המשפט שלה המזכירות את הבעיות הצצות בנושא במדינת ישראל.

כאן המקום להדגיש כי אפילו בהודו מציין החוק מפורשות כי במידה והשופט בעל הוותק הרב ביותר אינו ראוי להתמנות מסיבות שונות, הרי שימונה שופט אחר, שאינו בעל הוותק הרב ביותר.

בנוסף, ישנן מספר מדינות בהן ותק נלקח בחשבון כגורם בעל משקל, רב או מועט, בשאלת מינויו של נשיא בית המשפט, בהן איטליה, קנדה, מקסיקו ופולין, אולם במדינות אלו מדובר בשיקול אחד מתוך מגוון תכונות של המועמד הבאות בחשבון.

בסופו של דבר, רוב המדינות לא שוקלות את שאלת הוותק כלל (בהן ארה"ב, גרמניה, דנמרק ועוד), או שאינן מתייחסות לשיקול זה באופן רשמי (כך למשל ביפן, בריטניה, צרפת ועוד).

למסקנה: לא מצאנו אף לא מדינה אחת בה נקבע נשיא בית המשפט העליון באופן בלעדי על פי הוותק. אפילו במדינות בהן דרישת הוותקות (סניוריטי) נהוגה, או קבועה בחוק (הודו), הרי שישנם חריגים ויוצאים מן הכלל, המשאירים את שיקול הדעת בידי הגורם הממנה.

סיכום והמלצות

כפי שמראה נייר עמדה זה, תפקיד נשיא בית המשפט העליון, מלבד משמעויותיו הסמליות והטקסיות, כולל בתוכו סמכויות רבות, שוותק כשופט אינו רלוונטי להן. הטענות נגד שיטת הסניוריטי, הן בבחינת המצב הרצוי, והן בבחינת הדין הנוהג כיום בישראל וכללי המשפט המנהלי, מובילות למסקנה שלא ניתן להמשיך ולפעול על פיה.

גם בהשוואה הבינלאומית נראה כי אין אף מדינה שנוקטת בשיטת הסניוריטי, ללא הותרת מרווח משמעותי של שיקול דעת בידי הגורם הממנה, לחרוג ממנה, ולמנות מועמדים שלא על פיה.

חוסר האמון ההולך וגובר בבית המשפט העליון, מחייב נקיטת צעד לשינוי השיטה, ולבחירת נשיא העליון באופן שייתן למי שיכהן בתפקיד את מירב הלגיטימציה הציבורית הנדרשת.

אשר על כן, התנועה ממליצה שנשיא בית המשפט העליון ימונה על ידי הכנסת במליאתה בדומה לעומדים בראש כל רשויות השלטון האחרות, על פי הצעתה של הוועדה לבחירת שופטים, ובכפוף להליך שימוע בפני וועדת חוקה.

טיוטת הצעת חוק המכוונת לכך, מצורפת לנייר עמדה זה.

עם זאת, הצעת החוק והמלצת התנועה אינם מכוונים לשינוי החוק באופן פרסונלי, שישפיע על המינוי הקרוב לנשיא בית המשפט העליון, ועל כן בהצעת החוק נקבע כי ההוראות הכלולות בה יחולו רק כשתחלוף שנה מיום פרסום החוק ברשומות.

בנוגע למינוי הקרוב העומד בפני הוועדה לבחירת שופטים, ממליצה התנועה למשילות ודמוקרטיה לפעול על פי החוק הקיים ולהותיר את הבחירה בידי חברי הוועדה לבחירת שופטים.

אולם כדי להבטיח את עצמאות שיקול הדעת של חברי הוועדה לבחירת שופטים, ובמטרה שכל אחד מהם יצביע על פי מיטב שיקול דעתו בעבור המועמד המתאים ביותר, וללא כבילה מראש לעסקאות או כניעה ללחצים חלילה, ממליצה התנועה כי לאחר הדיון בוועדה, יצביעו חברי הוועדה בקלפי בהצבעה חשאית, ויבחרו לתפקיד נשיא בית המשפט העליון את השופט או השופטת הראויים לכך לפי מיטב שיקול דעתם, מקרב שופטי בית המשפט העליון.

תפקידי נשיא בית המשפט העליון

תפקידים במינוי שופטים ובהפסקת כהונתם

- נשיא בית המשפט העליון מקבל מכח תפקידו מושב בוועדה לבחירת שופטים,¹ והוא גם גורם המוסמך להציע לוועדה מועמדים לשיפוט,² כמו גם המלצות להפסקת כהונה של שופט מכהן,³ והחלטה על השעיית שופט מתפקידו עקב קובלנה, חקירה פלילית או הגשת כתב אישום.⁴
- הסכמת הנשיא נדרשת למינוי נשיאים וסגני נשיא לערכאות הנמוכות (המחוזי והשלום)⁵ ולמינוי שופטים לבית המשפט לעניינים מקומיים.⁶
- מינוי שופט עמית נעשה על ידי נשיא בית המשפט העליון ושר המשפטים כאחד.⁷
- קביעת השופטים שישבו במחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי.⁸
- הנשיא ממנה רשמים בהסכמת שר המשפטים.⁹
- מינוי שופטים ורשמים בבית משפט לענייני משפחה.¹⁰
- חברות בוועדה למינוי שופטים צבאיים.¹¹
- הצעת מועמד, יחד עם השר, לכהן כנציב תלונות הציבור על שופטים.¹²

-
1. ס' 4(ב) לחוק היסוד.
  2. ס' 7(ב)(2) לחוק בתי המשפט, סמכות מקבילה לסמכות שר המשפטים או של שלושה מחברי הוועדה לבחירת שופטים.
  3. ס' 7(4) לחוק היסוד, סמכות מקבילה לשר המשפטים ולנציב תלונות הציבור על שופטים.
  4. ס' 14 לחוק היסוד.
  5. ס' 9(א) לחוק בתי המשפט.
  6. ס' 57(א) לחוק בתי המשפט. הסמכות למינוי נמצאת בידי שר המשפטים.
  7. ס' 10א לחוק בתי המשפט.
  8. ס' 42ד(ב) לחוק בתי המשפט, יחד עם נשיא המחוזי הנוגעים בדבר.
  9. ס' 84(א) לחוק בתי המשפט.
  10. ס' 2 לחוק בית המשפט לענייני משפחה, תשנ"ה-1995.
  11. חוק השיפוט הצבאי, תשט"ו-1955.
  12. ס' 3(ב) לחוק נציב תלונות הציבור על שופטים, תשס"ב-2002.

תפקידים בניהול מערכת בתי המשפט וקביעת תנאי העבודה של שופטים

- נדרשת הסכמת הנשיא למינוי מנהל בתי המשפט על ידי שר המשפטים.¹³
- הנשיא צריך להסכים להעברת שופט ממקום כהונה אחד למשנהו,¹⁴ ונדרשת הסכמתו, יחד עם שר המשפטים, לעיסוק נוסף של שופט או למילוי תפקיד ציבורי על ידי שופט.¹⁵
- לנשיא סמכות מייעצת בעניין העברת נושאים מבית משפט אחד למשנהו בהקמת בית משפט חדש.¹⁶
- הנשיא יכול להסמיך את מנהל בתי המשפט להעביר סוגי תיקים מבית משפט אחד למשנהו לשם איזון העומס.¹⁷
- קביעת הנושאים בהם יכול בית המשפט המחוזי לדון בערעור בדין יחיד, דורשת את הסכמת נשיא בית המשפט העליון.¹⁸
- קביעת הנושאים לבית משפט כלכלי והמספר המרבי של שופטים בו, דורשת את הסכמת הנשיא.¹⁹
- מינויים לכהונה בפועל דורשים אף הם את הסכמתו של נשיא העליון.²⁰
- יש חובה להתייעץ עם נשיא בית המשפט העליון לפני מינוי שופט לשעבר לתפקיד שחוק קובע שימונה לו שופט.²¹

---

13. ס' 82 לחוק בתי המשפט.

14. ס' 9(א) לחוק היסוד.

15. ס' 11 לחוק היסוד. ס' 9א לחוק בתי המשפט דורש את הסכמת נשיא בית המשפט העליון להמשך כהונת נשיא בית משפט השלום שמונה לבית המשפט המחוזי. הסכמה למינוי שופט מחוזי לוועדה לבחירת רשמים על פי חוק ההוצאה לפועל, תשכ"ז-1967

16. ס' 33(ב)(1) לחוק בתי המשפט בעניין בית משפט מחוזי, ס' 43(ב)(1) בעניין בית משפט שלום.

17. ס' 78א לחוק בתי המשפט.

18. ס' 37(ב)(5) לחוק בתי המשפט.

19. ס' 42(ב), 42ג(ב) ו-42ד(ד) לחוק בתי המשפט.

20. ס' 10 לחוק בתי המשפט.

21. ס' 16 לחוק בתי המשפט.

- הגדלת הסכום של התביעות הנדונות בפני בית משפט שלום, דורשת התייעצות עם הנשיא.²²
- הקמת מחלקות לניתוב תיקים בבתי המשפט, דורשת התייעצות עם הנשיא.²³
- הנשיא נותן הנחיות לרשם בית המשפט העליון בדבר הכנת רשימת המשפטים.²⁴
- מינוי מפקד בתי המשפט דורש את הסכמת הנשיא.²⁵
- על עיכוב במתן פסק דין פלילי יש לדווח לנשיא בית המשפט העליון.²⁶
- מינוי שופט רגיל לבית הדין לעבודה לתקופה מסויימת.²⁷
- כינון בית משפט לענייני משפחה דורש את הסכמת נשיא העליון וקביעת נושאים נוספים שיידונו בהם.²⁸
- הסכמה לקביעת הנושאים שיידונו בבתי המשפט לעניינים מנהליים, מתן הנחיות למינוי שופטי מחוזי לבית המשפט לעניינים מנהליים וקביעת נושאים שיידונו בפני מותב תלתא.²⁹
- איחוד דיונים והעברתם מחוז שיפוט בדין האזרחי.³⁰

---

22. ס' 51(ב) לחוק בתי המשפט.

23. ס' 82א(א) לחוק בתי המשפט.

24. ס' 101 לחוק בתי המשפט.

25. ס' 106ג לחוק בתי המשפט.

26. ס' 181א לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982.

27. ס' 4(ג) לחוק בית הדין לעבודה, תשכ"ט-1969.

28. ס' 2 לחוק בית המשפט לענייני משפחה, תשנ"ה-1995.

29. ס' 7, ס' 3(ב) וס' 4(ב) לחוק בתי משפט לעניינים מנהליים, תש"ס-2000.

30. תקנה 7 ועוד לתקנות סדר הדין האזרחי, תשמ"ד-1984.

תפקידים בדין המשמעתי של שופטים

- הנשיא ממנה את חברי בית הדין המשמעתי של שופטים,³¹ וקובע את הרכביו.³²
- הנשיא, בהסכמת שאר שופטי העליון ובהתייעצות עם שר המשפטים, רשאי לקבוע כללי אתיקה לשופטים,³³ ולמנות ועדת אתיקה המוסמכת לתת חוות דעת מקדימה בענייני אתיקה של שופטים.³⁴
- הנשיא מקבל דיווחים מהמפקח לעניין שופט שלא הגיש הצהרת הון במועד, ורשאי לנקוט אמצעים משמעתיים או להמליץ על הגשת קובלנה בשל כך.³⁵
- נקיטת אמצעי משמעת נגד חבר מותב בית דין מנהלי שהוא שופט, דורשת את הסכמת נשיא העליון.³⁶

קביעת הרכבים וסמכות מיוחדת לשיפוט בנושאים מסויימים

- קביעת הרכב השופטים שידונו בעניין ספיציפי כמו גם מועד הדיון, היא בסמכות הנשיא.³⁷
- לנשיא בית המשפט העליון סמכות לקבוע איזה משפט ידון בתיק של שופט שהוא בעל דין בעניין אזרחי.³⁸
- קביעת מותב מורחב בבית המשפט העליון לדיון בתיק ספיציפי לפני שהתחיל הדיון.³⁹
- קביעה, או הסמכת שופט לקבוע, דיון נוסף בעניין שכבר נדון בשלושה.⁴⁰
- קביעה בדבר משפט חוזר בדין פלילי.⁴¹

---

31. ס' 13(ב) לחוק היסוד.

32. ס' 17 לחוק בתי המשפט

33. ס' 16א לחוק בתי המשפט

34. ס' 16ב לחוק בתי המשפט, בהתייעצות עם שר המשפטים.

35. ס' 21 ו-21ז לחוק בתי המשפט.

36. חוק בתי דין מינהליים, תשנ"ב-1992

37. ס' 27 לחוק בתי המשפט.

38. ס' 24 לחוק בתי המשפט.

39. סמכות מקבילה לסמכות המשנה לנשיא, ס' 26(1) לחוק בתי המשפט.

40. ס' 30 לחוק בתי המשפט.

41. ס' 31(א) לחוק בתי המשפט

- מתן רשות ערעור שנייה או ערעור על החלטה אחרת של בית המשפט המחוזי.⁴²
- ביטול או שינוי עונשים שהוטלו על ידי בתי המשפט בגין איסור הפרעה לדיונים.⁴³
- דיון בערעורים על פסלות שופט.⁴⁴
- העברת עניין מבית משפט אחד למשנהו.⁴⁵
- בנוסף קיים סעיף סל המקנה לנשיא בית המשפט העליון כל סמכות שיפוטית שהוקנתה לזקן השופטים בחקיקה המנדטורית.⁴⁶
- ערעור על החלטות בנושא גמלה של נושאי משרה בכירים (שרים, ח"כים, שופטים וכו').⁴⁷
- ערעור בעניין האזנות סתר.⁴⁸
- מתן רשות ערעור על החלטות בית משפט לעניינים מנהליים בעניין בחירות.⁴⁹
- סמכויות בנושא מעצרים בענייני ריגול וביטחון המדינה.⁵⁰
- קביעת סמכות לבתי דין דתיים במקרים מיוחדים.⁵¹

-
- 42. ס' 41(ב) לחוק בתי המשפט. וכן ס' 96(ד) לחוק בתי המשפט. נשיא העליון יכול להסמיך שופט אחר לכך. הרשות יכולה להינתן גם על ידי הרכב בבית המשפט העליון.
  - 43. ס' 72(ב) לחוק בתי המשפט.
  - 44. ס' 77א(ג) לחוק בתי המשפט.
  - 45. ס' 78 לחוק בתי המשפט. ס' 6 לחוק בית המשפט לענייני משפחה, תשנ"ה-1995.
  - 46. ס' 107(ב) לחוק בתי המשפט. הסעיף מעניק סמכות מקבילה למשנה לנשיא.
  - 47. ס' 4 לחוק גמלאות לנושאי-משרה ברשויות השלטון, תשכ"ט-1969
  - 48. ס' 6(ג) לחוק האזנת סתר, תשל"ט-1979
  - 49. ס' 86(ה) לחוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב], תשכ"ט-1969
  - 50. ס' 124 לחוק העונשין, תשל"ז-1977.
  - 51. חוק שיפוט בענייני התרת נישואין (מקרים מיוחדים וסמכות בין-לאומית), התשכ"ט-1969 ודבר המלך במועצה על ארץ-ישראל, 1922 עד 1947.

תפקידים סמליים ותפקידים כסמל השלטון

- הנשיא הוא אב בית הדין בכל מותב שהוא חלק ממנו.⁵² מינוי יו"ר וחברי וועדת חקירה ממלכתית.⁵³
- חובת התייעצות או הסכמה במינוי ועדות ובתי דין מיוחדים על פי חוקים שונים.⁵⁴
- הודעה ליו"ר הכנסת על בחירת יו"ר וועדת הבחירות המרכזית או על נבצרותו.⁵⁵
- מינוי יו"ר וועדה ציבורית לבחירת יועץ משפטי לכנסת.⁵⁶
- מינוי שופט בדימוס לוועדת הסניגוריה הציבורית.⁵⁷
- מינוי שופט בדימוס לוועדה להכרה במכללה חוץ-תקציבית למשפטים והסכמה למינוי שלושה שופטים לוועדת הבוחנים.⁵⁸
- הסכמה למינוי שופט לבדיקת תלונה של עובד משרד מבקר המדינה שחשף מעשי שחיתות, הפרות חיקוק או פגיעה במינהל תקין.⁵⁹
- מינוי יו"ר וועדה ציבורית לפי חוק מימון מפלגות.⁶⁰
- הסכמה למינוי יו"ר ועדת איתור לדירקטורים בלתי תלויים בבורסה.⁶¹

---

52. ס' 28(א) לחוק בתי המשפט.

53. ס' 4(א) לחוק ועדות חקירה, תשכ"ט-1968.

54. חוק ההגבלים העסקיים, תשמ"ח-1988, חוק החוזים האחידים, תשמ"ג-1982, חוק ביטוח נפגעי חיסון, תש"ן-1990, חוק המאבק בטרור, תשע"ו-2016, חוק המאבק בתכנית הגרעין של איראן, תשע"ב-2012, חוק הספורט, תשמ"ח-1988, חוק השידור הציבורי הישראלי, תשע"ד-2014, חוק טיפול בחולי נפש, תשנ"א-1991, חוק כביש ארצי לישראל, תשנ"ה-1994, חוק לעידוד השקעות הון, תשי"ט-1959, חוק לפיצוי נפגעי גזת, תשנ"ד-1994, חוק מוות מוחי-נשימתי, תשס"ח-2008, חוק נציבות תלונות הציבור על מייצגי המדינה בערכאות, תשע"ו-2016, חוק ראש הרשות המקומית וסגניו (הצהרת הון), תשנ"ד-1993 ועוד.

55. ס' 17 לחוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב], תשכ"ט-1969.

56. ס' 20(ב) לחוק הכנסת.

57. ס' 2(א) לחוק הסניגוריה הציבורית, תשנ"ו-1995.

58. חוק לשכת עורכי הדין.

59. ס' 1א45 לחוק מבקר המדינה, תשי"ח-1958.

60. חוק מימון מפלגות, תשל"ג-1973.

61. ס' 13ב50 לחוק ניירות ערך, תשכ"ח-1968.

הכנסת העשרים

הצעת חוק של חברי הכנסת

הצעת חוק בתי המשפט (תיקון - מינוי הנשיא והמשנה לנשיא בית המשפט העליון).

התשע"ז-2017

תיקון סעיף 8(א)	1. בחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, סעיף 8(א) יימחק ובמקומו יבוא: "נשיא בית המשפט העליון והמשנה לנשיא
	(1) מינוי נשיא בית המשפט העליון והמשנה לנשיא בית המשפט העליון, יאושר על ידי הכנסת במליאתה על פי הצעתה של הוועדה לבחירת שופטים שהוקמה בהתאם להוראות סעיף 4(א) לחוק יסוד: השפיטה, ולאחר שועדת החוקה של הכנסת קיימה הליך של שימוע פומבי בהתאם להוראות סעיף זה והמליצה על המינוי.
	(2) הוועדה לבחירת שופטים תעביר שם אחד בלבד של מועמד לתפקיד נשיא בית המשפט העליון או של מועמד לתפקיד משנה לנשיא, ליו"ר וועדת חוקה של הכנסת, פניית הוועדה לבחירת שופטים תיעשה על פי החלטה שתתקבל בדעת רוב חבריה.
	(3) ועדת החוקה תקיים הליך של שימוע פומבי למועמד בפני חברי הוועדה בתוך 21 ימים מהמועד בו נמסרה ליושב ראש ועדת החוקה הבקשה למתן האישור למועמד.
	(4) הליך השימוע הפומבי וההצבעה בוועדת החוקה יתקיימו בישיבה או בישיבות שיוחדו לצורך זה בלבד; המועמד יישאל בכל הנוגע לעמדותיו המשפטיות והחוקתיות, לתרומתו לחשיבה המשפטית, לתפיסת עולמו הנוגעת לשאלות צדק ומשפט, לעניין האיזון הראוי לדעתו בין ערכים שונים ולעניין תפיסתו את עקרון הפרדת הרשויות.

(5) ישיבות ועדת החוקה תהיינה פומביות, אולם רשאים להציג שאלות למועמד ולהשתתף בהצבעה רק החברים הקבועים בוועדת החוקה וממלאי מקומם הקבועים; יושב ראש ועדת החוקה יעשה את הסידורים הדרושים על מנת להבטיח כי לציבור תינתן האפשרות לצפות ולשמוע בשידור חי את מהלך דיוני ועדת החוקה במסגרת הליכי השימוע הפומבי.

(6) לאחר קיום השימוע, תצביע ועדת החוקה האם היא ממליצה על המועמד ומעבירה לאישור מליאת הכנסת. המליצה ועדת החוקה, תקיים הכנסת ישיבה שתיוחד לעניין זה בלבד, ותערוך הצבעה חשאית על המועמד.

(7) החליטה ועדת החוקה שלא להמליץ על המועמד, לא יועלה המועמד להצבעה במליאת הכנסת.

תחולה 2. חוק זה ייכנס לתוקף לאחר שתחלוף שנה מיום פרסומו ברשומות.

ד ב ר י ה ס ב ר

מטרת הצעת חוק זו לקבוע הליך של שימוע פומבי למועמדים לתפקיד נשיא בית המשפט העליון ומשנה לנשיא בית המשפט העליון, באופן שיבטיח כי מלוא השקפת העולם וקורות החיים של מועמדים העשויים לכהן בראש ערכאה השיפוטית הגבוהה ביותר, יהיו חשופים בפני הציבור.

בנוסף מבקשת הצעת החוק לקבוע כי נשיא בית המשפט העליון והמשנה ייבחרו על ידי הכנסת במליאתה, בדומה לעומדים בראש רשויות השלטון האחרות: נשיא המדינה, ראש הממשלה, יושב ראש הכנסת ומבקר המדינה.

בכך יובטח אמון הציבור בבחירה ובהיותה משקפת את רצון הריבון באמצעות נבחריו.

הליכי השימוע הפומבי יאפשרו לכלל הציבור ולנבחריו, ללמוד על תפיסת היסוד של המועמדים, ובכלל זה על תפיסותיהם בכל הנוגע לסוגיות העקרוניות שבית המשפט העליון נדרש להן בעבודתו. המועמדים יישאלו על תפיסותיהם המשפטיות והחוקתיות, על תרומתם לחשיבה המשפטית, על תפיסת עולמם הנוגעת לשאלות צדק ומשפט, וכן לעניין האיזון הראוי לדעתם בין ערכים שונים ולעניין תפיסתם את עקרון הפרדת הרשויות. לנושאים אלה נודעת חשיבות מיוחדת לאור מעמדו המרכזי של בית המשפט העליון ותפקודו לא רק כערכאת הערעור העליונה במערכת המשפט, אלא גם ובעיקר כבית דין גבוה לצדק. ראיון המועמדים יבטיח שקיפות הולמת של דעותיהם ועמדותיהם, ובכך יסייע גם לחברי הוועדה לבחירת שופטים לבחור נשיא ומשנה לנשיא, בדרך שתאפשר לזרמים מחשבתיים שונים בחברה להשפיע על שיטת המשפט ועל ההלכות הנפסקות בערכאה העליונה.

הליכי שימוע פומבי של מועמדים לשפיטה ולכהונה כנשיא בית המשפט העליון בפני ועדה מתאימה של הפרלמנט מקובלים במדינות שונות בעולם, ובפרט בארצות הברית. לעניין זה יודגש, כי אין אח ורע בדמוקרטיית המערביות לשיטת בחירת שופטים דוגמת זו הנהוגה בישראל, הנעשית הרחק מהעין הציבורית, בוועדה סגורה אשר דיוניה מתנהלים ללא פרוטוקול מלא ומבלי שתוכנם מובא לידיעת הציבור, ותוך שמשקלם של השופטים המכהנים בהליכי הבחירה מהווה משקל מכריע.

כיום ממונים נשיא בית המשפט העליון והמשנה לו על ידי הוועדה לבחירת שופטים ברוב רגיל, כאשר בדרך כלל המינוי נעשה על פי ותק, באופן שאינו מביא בחשבון שיקולים מקצועיים או ציבוריים, והדיונים בעניין זה נערכים הרחק מעיני הציבור.

קביעת הליך המינוי התלת-שלבי, שבראשו הגשת המועמדות על ידי הוועדה לבחירת שופטים שהוקמה על פי הוראות חוק היסוד, והכוללת בתוכה גורמים מקצועיים וכן נציגי שלוש הרשויות, לאחר מכן שימוע בפני ועדת החוקה של הכנסת, ולבסוף אישור המינוי במליאת הכנסת, תתרום לאמון הציבור בטוהר ההליך ובכך שהמועמד הראוי ביותר התמנה בסופו של דבר.

ההסדר המוצע בהצעת החוק אינו מכוון לשינוי פרסונלי ואינו מיועד להשפיע על הליכי המינוי הקרובים לנשיא בית המשפט העליון ועל כן קובע סעיף 2 להצעת החוק כי תחולת החוק תהיה שנה מיום פרסומו ברשומות, כך יובטח שההליך לא יחול על המינוי הקרוב לנשיא בית המשפט העליון.

הצעת חוק דומות שעניינן הליכי שימוע פומבי למועמדים לשפיטה בפני ועדה של הכנסת או בפני הוועדה לבחירת שופטים הונחו על שולחן הכנסת השמונה עשרה על ידי חברי הכנסת יריב לוין וזאב אלקין (פ/18/3423) ועל שולחן הכנסת השבע-עשרה על ידי חברי הכנסת גדעון סער, אבישי ברוורמן ומנחם בן-ששון (פ/1963/17).

הצעת החוק נוסחה בסיוע התנועה למשילות ודמוקרטיה.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים

והונחה על שולחן הכנסת ביום

משפט
חשבון נפש
שינוי

התנועה למשילות ודמוקרטיה הינה עמותה רשומה העוסקת בשמירת האיזונים בין מרכיבי הדמוקרטיה השונים במדינת ישראל: הכרעת הרוב, זכויות הפרט, הגינות שלטונית ושקיפות. התנועה עוקבת, חוקרת, מפרסמת ומקדמת חקיקה ורפורמות בממשק שבין הרשות הנבחרת, המבטאת את הכרעות הרוב ואת היותה של ישראל מדינה יהודית לבין הרשות השופטת המופקדת על זכויות הפרט, מניעת שחיתות ושלטון החוק ושמה לה למטרה לקדם מגמות אלה בקרב הציבור בישראל.

צדק
קהילה
אחריות
דמוקרטיה
תחדשות
ישראל
פוליטי
ממשל
חדשנות
כנסת
ריבונות
עתירה
בג"ץ
חוקה

התנועה למשילות ודמוקרטיה (ע"ר מס' 580568772)
office@meshilut.org | www.meshilut.org
טל' 02-5714118 | פקס: 077-4703432
לעמותה אישור הכרה בתרומות לצרכי מס לפי סעיף 46

התנועה למשילות
ודמוקרטיה